

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry

KANNANOTTO 24.5.2010

Opetushallituksen perusopetuksen tuntijakotyöryhmälle

Asia: PERUSOPETUKSEN TUNTIJAON UUDISTUS

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry (Allianssi) pitää perusopetuksen tuntijaon uudistusta erittäin merkittävänä koulutuspoliittisena ratkaisuna. Esitämme kunnioittavimmin näkemyksemme uudistuksen eräistä keskeisistä haasteista:

YLEISTÄ

Allianssin näkemyksen mukaan perusopetuksen tärkeänä tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua yhteiskunnalliseen osallisuuteen sekä vahvaan yleissivistykseen. Perusopetuksessa osallisuutta tulee tarkastella oppilaslähtöisesti. Tärkeää on, että perusopetus vahvistaa lapsen ja nuoren kansalaistaitoja sekä antaa valmiuksia aktiiviseen kansalaisuuteen. Peruskoulun tulee tukea myös sosiaalisten taitojen hyvää hallintaa sekä vastuullista ja suvaitsevaista elämäntapaa. Allianssi näkee yhteiskunnallisen ja demokratiakasvatuksen merkittävänä haasteena peruskoulun ja perusopetuksen kehittämiselle. Uudessa tuntijaossa – kuten myös myöhemmässä opetussuunnitelman perusteiden uudistamisessa – tulisi olla vahva painotus yhteiskunnallisten taitojen ja tietojen osalta. Koulujen perusopetuksessa voidaan hyödyntää enemmänkin kansalaisjärjestöjen osaamista ja mahdollisuuksia. Yhteistyötä tulisi kehittää ennakoluulottomammin. Myös koulun arjessa tulee huomioida kaikkien koulu yhteisön jäsenten osallisuus. Oppilailla on oltava oikeus osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon, jotta motivaatio koulutyöhön, tyytyväisyys ympäristöön ja halu vaikuttamiseen kasvaa.

PERUSOPETUKSEN TUNTIJAON UUDISTAMINEN

Yhteiskunnallisen osallisuuden ja kiinnostuksen puute on nähty erityisesti nuoria ikäluokkia koskevana ongelmana. Allianssi pitää demokratiakasvatusta keskeisenä perusopetuksen osa-alueena. Demokratiakasvatuksen tulisi olla osa useita eri oppiaineita. Laadullisesti ja määrällisesti riittävä demokratiakasvatusta edistää lasten ja nuorten kasvua aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi ja vastuullisiksi kansalaisiksi. Tämän vuoksi Allianssi kannattaa sitä, että osallistuva kansalaisuus –aihekokonaisuus erotettaisiin omaksi aihekokonaisuudekseen nykyisestä yrittäjyyden ja osallistuvan kansalaisuuden kokonaisuudesta. Yrittäjyys säilytettäisiin omana aihekokonaisuutenaan, johon nostettaisiin myös työelämävalmiuksien kehittäminen.

Uudessa perusopetuksen tuntijaossa tulisi pitää kiinni vähintään nykyisestä määrästä historian ja yhteiskuntaopin opetusta. Lisäksi puolueisiin ja poliittisiin sisältöihin liittyvien aiheiden tulisi voida näkyä kouluissa nykyistä enemmän. Sama koskee mm. kansalaisjärjestöjä, joiden toimintaan tutustuminen tulisi nähdä osana perusopetusta. Poliittis-yhteiskunnallisten sisältöjen käsittelyn pitää olla mahdollisimman helppoa kaikissa kouluissa. Allianssi näkee perusteltuna myös taito- ja taideaineiden nykyistä vahvemman painotuksen. Lisäksi tulisi harkita sitä, että terveystiedon opetus aloitettaisiin nykyistä aiemmin, jo 5. tai 6. luokalla.

Allianssin mielestä perusopetuksessa kielten opiskelu on aloitettava aikaisemmin, koska nuorempaan aloitettu kielten opiskelu edistää myöhempää kielten omaksumista. Kielten opiskelu on aloitettava jo alkuopetuksessa leikin ja toiminnan keinoin. Opetuksessa on entistä enemmän hyödynnettävä tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia ja välineitä. Alakoulusta lähtien on opeteltava medialukutaitoja ja perusasteen suorittaneen opiskelijan medialukutaitojen on oltava korkeatasoiset.

Tuntijaon uudistamisen yhteydessä on keskusteltu myös mahdollisesta koulupäivän pidentämisestä. Allianssin näkemyksen mukaan perusopetuksen koulupäivän pidentäminen voi olla perusteltua ja kannatettavaa, mikäli sen avulla voidaan paremmin toteuttaa perusopetuksen laajat tavoitteet. Koulupäivien suunnittelussa tulee huomioida paremmin eri osa-alueiden toteutuminen. Opetuksen, kansalaisoppimisen ja koulun kerhotoiminnan tulisi nivoutua enemmän yhteen. Samalla tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota kouluviihdytyksen sekä oppilaiden osallisuuteen koulu yhteisössä.

Helsingissä, 24.5.2010

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry

Hanna-Mari Manninen, puheenjohtaja

Jukka Tahvanainen, pääsihteeri